

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ - CLASA A IV A

CONȚINUTURI

1. Formarea capacității de lectură/citire

- **Cartea.** Rolul ilustrațiilor.

- **Textul literar**

Textul narativ. Delimitarea textului în fragmente logice. Dialogul ca element constitutiv al unui text narativ. Recunoașterea determinanților spațiali și temporali ai acțiunii. Personajul literar - trăsături fizice, trăsături morale.

Poezii cu tematică diversă. Strofa. Versul. Semnificația titlului. Mesajul transmis de textul liric.

- **Textul nonliterar:** afișul, articole din reviste pentru copii.

2. Formarea capacității de comunicare

- Comunicare orală

Componentele comunicării dialogate. Factorii perturbatori ai comunicării. Adaptarea la particularitățile interlocutorului. Formularea ideilor principale. Povestirea orală a unui fragment dintr-un text narativ. Povestirea orală a unor texte citite sau mesaje audiate.

Intonarea propozițiilor enunțiative (propriu-zise și exclamative) și interogative. Constituirea de dialoguri în situații concrete sau imaginare. Elemente de comunicare nonverbală (gesturi, mimică).

Se recomandă ca elevii, folosindu-și deprinderile de exprimare orală, să poată realiza următoarele acte de vorbire:

- utilizarea formulelor de salut, de prezentare, de permisiune, de solicitare;
- formularea unor întrebări sau a unor răspunsuri;
- povestirea unor fapte și întâmplări;
- exprimarea acordului sau a dezacordului în legătură cu un fapt sau cu atitudinea unei persoane.

- Comunicare scrisă

Organizarea textului scris. Părțile componente ale unei compuneri: introducerea, cuprinsul, încheierea. Planul inițial al compunerii.

Ortografia și punctuația.

Contexte de realizare

a) Scrierea funcțională (cu scop practic, informativ). Invitația, *scrisoarea.

b) Scrierea imaginativă (compuneri libere). Compunerea după un suport vizual. Compunerea după plan dat. Compunerea după un plan propriu de idei. Compuneri cu început/sfârșit dat. Compunerea pe baza unor cuvinte și a unor expresii date. Compunerea cu titlu dat. Compunerea narativă liberă. Dialogul ca element constitutiv al textului narativ. *Compunerea narativă în care se introduce dialogul.

c) Scrierea despre textul literar. Povestirea scrisă a unor fragmente din text. Planul simplu de idei. Formularea de întrebări în legătură cu conținutul textului. Planul dezvoltat de idei. Povestirea unor texte de mică întindere după un plan de idei. Redactarea unui text narativ/descriptiv conform unei cerințe. *Transformarea textului dialogat în text narativ.

3. Elemente de construcție a comunicării

- **Lexicul.**

Cuvântul. Cuvintele cu formă diferită și sens asemănător. Cuvintele cu sens opus. Cuvintele cu aceeași formă, dar cu sens diferit. * Polisemia. * Expresii diferite care conțin aceeași formă a unui cuvânt. * Familia lexiccală.

- **Noțiuni de fonetică.** Despărțirea cuvintelor în silabe.

- **Scrierea corectă a cuvintelor.** Utilizarea ortogramelor v-a/va; n-ai/nai; ce-l/cel; nu-l/n-o/nu-i; n-am/n-are/n-ați/n-au etc.
- **Semnele de punctuație.** Ghilimelele. *Punctele de suspensie.
- **Morfologia.**

Verbul. Persoana și numărul. Timpul: prezent, trecut (toate formele), viitor (forma literară). Funcția sintactică: predicat verbal/* predicat nominal. Probleme de ortografie și de ortoepie a verbelor “a fi” și “a lua”, „a așeza”.

Substantivul. Felul. Genul. Numărul. Funcția sintactică: subiect; parte secundară de propoziție – atribut/complement.

Pronumele. Pronumele personal. Numărul. Persoana. Genul. Pronumele personal de politețe. Funcția sintactică: subiect, * parte a predicatului nominal; *parte secundară de propoziție - atribut/complement.

Numeralul. * Felul, numărul, genul. Funcția sintactică: subiect, parte a predicatului nominal, atribut, complement. Probleme de ortografie și ortoepie: numerele cardinale compuse, numeralul ordinal.

Adjectivul. Acordul adjectivului în gen și număr cu substantivul pe care îl determină. * Locuțiuni adjectivale. * Funcția sintactică: atribut, complement.

Poziția adjectivului față de substantiv în propoziție. Ortografia adjectivelor terminate în “-iu”.
- **Sintaxa propoziției.**

Propoziția. Propoziția simplă și propoziția dezvoltată. *Propoziția enunțiativă, interogativă, exclamativă – afirmativă/negativă.

Predicatul verbal. * Predicatul nominal.

Subiectul. Subiectul simplu și *subiectul multiplu. Părțile de vorbire prin care se exprimă subiectul (substantiv, pronume personal, * numeral, * verb). Acordul predicatului cu subiectul.

Atributul - parte secundară de propoziție care determină un substantiv. Atributul exprimat prin: substantiv, adjectiv, *numeral cu valoare adjectivală. * Atributul exprimat prin verb.

Complementul - parte secundară de propoziție care determină un verb. Complementul exprimat prin substantiv. *Complementul exprimat prin pronume. * Complementul exprimat prin verb.